

Valtuustoaloite 9.6.2025 - Ampumarata-asia

Tekninen lautakunta 16.12.2025 § 136

221/00.01.02.03/2025

Kuntaan on 9.6.2025 jätetty valtuustoaloite, jossa halutaan, että kunta ryhtyy pikaisesti hoitamaan ampumarata asian ajantasalle Kontiolahdella.

Kunnanvaltuusto on 7.2.2022 vastannut sisällöltään lähes vastaavaan valtuustoaloitteeseen. Tuolloin annettua vastausta hyödynnetään myös tässä vastauksessa. Tähän vastukseen on päivitetty muuttuneen ratojen käyttötilanteen aiheuttamat muutokset asiassa.

Pohjois-Karjalan Maakuntaliiton vetämänä vuonna 2014 selvitettiin laajasti Maakuntakaavan taustaselvityksenä Joensuun seudun ampumarata tilannetta ja etsittiin Joensuun seudulle uutta ampumaradan sijoituspaikkaa. Esiselvitysvaiheessa tarkasteltiin Kontiolahdella noin 10 eri alueen soveltavuutta ampumaradan sijoituspaikaksi. Tarkempi suunnittelu tehtiin 3 eri kohteeseen. Loppupäätelmänä esitettiin radan perustamista Kontiorantaan aiempien ratojen sijaintipaikalle, josta kuitenkin myöhemmin loma-asunto ja vapaa-ajan alueen kaavoituksen yhteydessä käytännössä luovuttiin. Kontiolahden kunnan omistamilla maa-alueilla ei silloin ollut, eikä nyt ole, esittää ampumaratakäyttöön soveltuvaa paikkaa.

Edellä mainitun selvityksen lisäksi Maakuntaliiton laatima Pohjois-Karjalan ampumaratojen kehittämissuunnitelma vuodelta 2018 käsittelee nykyisiä toiminnassa olevia ratoja ja esittää rataverkoston kehittämistarpeita ja mahdollisuuksia. Vuoden 2018 ampumaratojen kehittämissuunnitelmassa ei oteta kuntakohtaisesti kantaa kehitettävien uusien ratojen sijaintiin. Siinä kuitenkin todetaan, että Joensuun seudun ampumaharrastuksen turvaamiseksi tulee seudulle saada uusi ampumarata sekä haulikkoammunnan mahdollistava ampumarata. Vaadittaviksi toimenpiteiksi esitetään, että Hammaslahden ja Outokummun Salmijärven ampumaratojen osalta tulee selvittää niiden soveltuvuus Joensuun seudun ampumaradan sijoituspaikaksi.

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto on käynnistänyt vuonna 2025 ampumaratojen kehittämissuunnitelman päivitystyön, jonka tuloksena saadaan ajantasainen kuva alueen ampumaratatilanteesta ja mahdollisista jatkokehitystarpeista.

Kontiolahdelta ampuradalle soveltuvaa paikkaa on viimeisen kymmenen vuoden aikana selvitetty laajasti, eikä soveltuvaa paikkaa ole toistaiseksi löytynyt. Maankäytön kehittymisen, kiristyvien säädösten ja normien takia ympäristöhäiriöitä tuottavalle ampumaratatoiminnalle on yhä vaikeampi löytää sijoituspaikkaa.

Muuttunut turvallisuustilanteen vuoksi reserviläisten ampumatoiminta on lisääntynyt maakunnan kaikilla ampumaradoilla. Lisääntynyt ampumarajoittelu, on johtanut tilanteisiin, jossa joidenkin ratojen käyttöä on jouduttu rajoittamaan, jotta toiminta pysyy voimassaolevan ympäristöluvan mukaisessa käyttömäärässä.

Vuoden 2018 jälkeen Pyhäselän metsästäjät ry on kehittänyt Hammaslahden rataa mm. Leader rahoituksen turvin ja radalla on mahdollisuus monipuoliseen luotias- ja haulikkoammuntaan. Hammaslahden ratojen käyttöä on jouduttu vuonna 2025 rajoittamaan, koska radan ylin sallittu laukausmäärä on lisääntyneen käytön myötä ylittynyt. Radan ympäristölupa on tulossa päivitettäväksi Joensuun kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisessa. Luotiaseradat ovat olleet mm. Joensuun seudun riistanhoitoyhdistyksen jäsenten eli metsästäjien veloituksetta käytettävissä. Ratojen käytöstä omiin tarpeisiinsa ovat yhdistykset voineet tehdä vuosisopimuksia radan omistajan kanssa. Hammaslahden radalle on Kontiolahdelta hyvä tieyhteys ja rata on kohtuullisella etäisyydellä Kontiolahdelta.

Kontiolahden lähialueilla entisen Enon kunnan alueella on kolme ampumarataa, joissa Uimaharjun Rahkeen radalla on mahdollisuus myös pistooli- ja haulikkoammuntaan. Kontiolahtelaiset ammunnanharrastajat ovat käyttäneet näitä ratoja hyväkseen erityyppisten sopimusten turvin. Enon ja Hammaslahden radoille ovat Kontiolahtelaiset harrastajat tuoneet lisää kaivattua käyttäjäkuntaa ja toiminnan rahoittajia. Enon radoille on Kontiolahdelta hyvät tieyhteydet ja etäisyydet eivät ole merkittäviä. Myös Enon pitäjän alueen ampumaradoilla on ollut tarvetta rajoittaa ampumakäyttöä, jotta toiminta pysyy voimassaolevan luvan mukaisena. Reserviläisten harjoitusammunat ovat radoilla selkeästi lisääntyneet.

Kontiolahden kirkonkylällä on hyväkuntoinen käytössä oleva sisäämpumarata pienospistooli- ja ilma-ase ammuntaan. Rata on reserviläisten ja ammunnan harrastajien aktiivisessa käytössä.

Kokonaan uuden, kaikille ammunталajeille soveltuvan, ampumaradan perustaminen uuteen paikkaan on kustannusarvioltaan vähimmilläänkin miljoonaluokkaa. Vuoden 2014 rataselvityksen mukaiset kustannusarviot nykyaikaisen ampumaurheilukeskuksen perustamiseksi ovat nykyhintatasolla noin 10 miljoonaa euroa.

Lainsäädäntöhankkeena on vireillä hallituksen esitys ympäristönsuojelulain ja ampumaratalain muuttamisesta, jolla siirrettäisiin ampumaratoja koskevat ympäristönsuojelulain lupa- ja valvontaviranomaistehtävät sekä lain nojalla tehtävien ilmoitusten käsittely nykyisiltä lupaviranomaisilta eli kunnilta poliisille.

Ehdotetulla muutoksella olisi tarkoitus yksinkertaistaa lupamenettelyä ja osaltaan edistää hallituksen tuhannen ampumaradan tavoitteen toteutumista. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ampumaratalakia ja ympäristönsuojelulakia. Ampumaratojen käytöstä aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemistä, pohjaveden pilaantumisen estämistä sekä ampumaradasta omaisuudelle ja terveydelle aiheutuvan haitan ehkäisemistä koskevat säännökset ehdotetaan sisällytettäväksi pääosin ampumaratalakiin. Ampumaratalaki olisi ampumaratojen osalta sekä turvallisuutta että ympäristönsuojelua koskeva laki. Ampumaratalaissa ja sen nojalla annettavissa alemmanasteisissa säännöksissä määriteltäisiin nykyistä tarkemmin ne päästöjen rajoittamista vaatimukset, joiden täyttyessä ampumarata voidaan ottaa käyttöön pohjavesialueiden ulkopuolella. Lupa voitaisiin antaa tai ilmoitus hyväksyä, kun ampumaradan ylläpitäjä noudattaa parhaita käyttökelpoisia tekniikoita ja mallinnettu melu alittaa asetetut raja-arvot.

Hallituksen lainsäädäntöhanke ampumaratojen toiminnan turvaamiseksi ja uusien ampumaratojen perustamisen edistämiseksi vaikuttanee alan

käytäntöihin voimaan astuessaan merkittävästi ja tuo toivottavasti helpotusta maakunnan ampumaratatilanteeseen.

Tässä vaiheessa, merkittävien lainsäädäntöhankkeiden ja selvitysten ollessa vireillä, jatkoselvitystä kuntatasolla ei nähdä tarkoituksenmukaisena, mutta eri seuroilla, järjestöillä tai yksityisillä toimijoilla on mahdollisuus selvittää eri alueita ja jättää ampumarataa koskeva lupahakemus toimivaltaisen lupaviranomaisen ratkaistavaksi. Useiden ampumalajien ampumaratahanke on mittava kokonaisuus, joka käytännössä edellyttää ampumaharrastajien, reserviläisten ja metsästäjien yhteistä hanketta. Mikäli tällainen hanke Kontiolahdella jollekin alueelle käynnistyy, kunta voi mahdollisuuksiensa mukaan olla tukemassa hankkeen eteenpäin menoa.

Lisätietoja: ympäristöpäällikkö Antti Suontama 050 428 5123 ja tekninen johtaja Tommi Hirvonen 0400 263001

Teknisen johtajan ehdotus:

Tekninen lautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että vastauksena aloitteeseen annetaan ylläoleva selvitys.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.
